

Sıkça Sorulan Sorular

1 - AR-GE kapsamında bulunan faaliyetler nelerdir ?

Bilimsel ve teknolojik alanlardaki belirsizlikleri gidermek ve bunları aydınlatmak amacıyla, bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni teknik bilgilerin elde edilmesi,

Yeni üretim yöntem, süreç ve işlemlerinin bulunması veya geliştirilmesi,

Yeni ürünler, madde ve malzemeler, araçlar, gereçler, işlemler, sistemler geliştirilmesine yönelik olarak yeni yöntemler geliştirilmesi veya yeni teknikler üretilmesi,

Bir ürünün maliyetini düşürücü, kalite, standart ve performansını yükseltici yeni tekniklerin teknolojilerin bulunması,

Yeni ve özgün tasarıma dayanan yazılım faaliyetleri,

Bir faaliyetin AR-GE faaliyeti olarak nitelendirilebilmesi için, yukarıda yer alan amaçlardan en az birine yönelik olması gerekmektedir.

2 - AR-GE kapsamı dışında kalan faaliyetler nelerdir?

Pazar araştırması ya da satış promosyonu,

Kalite kontrol,

Petrol, doğalgaz, maden rezervleri arama ve sondaj faaliyetleri,

İcat edilmiş ya da mevcut geliştirilmiş süreçlerin kullanımı,

Biçimsel değişiklikler (şekil, renk, dekorasyon vb gibi estetik ve görsel değişiklikler)

Bilimsel ve teknolojik yenilik doğurmayan rutin faaliyetler (rutin veri toplama, rutin analiz için kullanılan program, yazılım vs, üretilen prototiplerin rutin ayarlamaları),

İlk kuruluş aşamasında kuruluş ve örgütlenmeyle ilgili araştırma giderleri,

Proje sonucunda geliştirilen fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik çalışmalar, ·

Numune verilmek amacıyla prototiplerden kopyalar çıkarılıp test amaçlı dağıtılması ve tüketici testleri

3 - AR-GE faaliyetinin sınırı nedir?

AR-GE faaliyeti esas itibariyle denemelerin son bulunduğu, ilk üretim yapıldığı aşamada sona erer. AR-GE projesi neticesinde elde edilen ürünün pazarlanabilir aşamaya geldiği andan itibaren AR-GE projesi bitmiş sayılır.

Tamamlanan bir proje sonucunda elde edilen ürünün geliştirilmesi amacıyla yapılacak çalışmalar, yeni AR-GE projesi olarak değerlendirilir.

Nihai ürünün oluşturulması aşamasında elde edilen ürünlerin kullanılabilirliğini ölçmek ve gerektiğinde değişiklik yapılmak üzere işletme içinde veya dışında test edilmesi amacıyla yapılan harcamalar AR-GE faaliyeti kapsamındadır. ·

Ticari üretim planlaması ve seri üretime ilişkin harcamalarla, ürünün tanıtılması amacıyla üretilip dağıtılan numuneler için yapılan harcamalar AR-GE faaliyeti kapsamı dışındadır. Şekil ve estetiğe yönelik değişiklikler AR-GE faaliyeti kapsamı dışındadır.

4 - AR-GE harcamaları nelerdir?

İlk Madde ve Malzeme Giderleri : Her türlü direkt ilk madde, yardımcı madde, işletme malzemesi, ara mamul, yedek parça ve benzeri giderleri kapsar. Hammadde ve diğer malzeme stoklarından Ar-Ge faaliyetlerinde fiilen kullanılan kısma ilişkin maliyetler Ar-Ge harcaması kapsamındadır. Bu nedenle, henüz Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılmamış olan hammadde ve diğer malzemelere ilişkin maliyetler tutarlarının stok hesabında, kullanılan, satılan ya da elden çıkarılanların da stok hesabından mahsup edilmek suretiyle izlenmesi gerekmektedir.

Personel Giderleri : Ar-Ge faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla çalıştırılan, belge sahibi teknik personel ile ilgili olarak tahakkuk ettirilen ücretlerdir, işletmenin Ar-Ge departmanında çalıştırılan vasıfsız personel, teknik personele hizmet sunan idari personel ile Ar-Ge departmanına tahsis edilmemiş olup kısmen Ar-Ge projesinde çalışan personele ödenen ücretler bu kapsamda değerlendirilmeyecektir.

Genel Giderler : Ar-Ge faaliyetlerini yürütmek amacıyla elektrik, su, gaz, bakım - onarım, haberleşme, nakliye ile Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılan makine ve teçhizata ilişkin bakım ve onarım giderleri gibi dışardan sağlanan fayda ve hizmetler ile bu giderler dışında Ar-Ge faaliyetinin devamlılığını sağlamak için katılan diğer giderleri kapsar. Sigorta giderleri, Ar-Ge faaliyetlerinin bizzat yürütülmesi amacıyla kullanılan tesis için ödenen kira giderleri ile kitap, dergi ve benzeri bilimsel yayınlara ait giderler bu kapsamdadır. Bu giderlerin, Ar-Ge harcaması olarak değerlendirilebilmesi için, Ar-Ge departmanında fiilen kullanıldığının tespit ve tevsik edilmesi gerekmektedir. Çeşitli kıstaslara göre genel işletme giderleri üzerinden hesaplanacak paylar bu kapsamda değerlendirilmeyecektir.

Vergi, Resim ve Harçlar : Doğrudan Ar-Ge faaliyetlerine ilişkin olan ve gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınan aynı vergi, resim ve harçları kapsar. Doğrudan Ar-Ge faaliyetlerinin yürütüldüğü gayrimenkuller için ödenen vergiler, Ar-Ge projesinde kullanılmak üzere ithal edilen mallarla ilgili gümrük vergileri ile bir patent hakkının alınması için ödenen harçlar gibi giderler bu kapsamdadır.

Amortisman ve Tükenme Payları: Doğrudan Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılan bina, makine-tesis ve cihazlar, taşıtlar, döşeme ve demirbaş gibi maddi ve maddi olmayan duran varlıklar için ayrılan amortisman ve tükenme paylarından oluşur. Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılan iktisadi kıymetlerden ayrılan amortismanlardan Ar-Ge projesinde kullanıldıkları süreye isabet eden kısmı Ar-Ge harcamaları kapsamında, proje tamamlandıktan sonraki dönemlere isabet eden kısmı Ar-Ge harcaması kapsamı dışındadır. Aynı şekilde, Ar-Ge dışı faaliyetlere tahsis edilen sabit kıymetlere ilişkin olarak ayrılan amortismanlar da Ar-Ge harcaması kapsamında bulunmamaktadır. Diğer taraftan, iktisadi kıymetin münhasıran Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılması ve bu kullanımın sürekli olması gerekmektedir. Ar-Ge departmanı dışında başka faaliyetlerde de kullanılan iktisadi kıymetlere ilişkin amortisman lar Ar-Ge harcaması kapsamında bulunmamaktadır.

Finansman Giderleri: Ar-Ge projesi bazında yerli, yabancı ve uluslararası kurumlardan temin edilen kredilere ilişkin finansman giderleridir.

5 - Yönetici Şirket nedir ?

Yönetici Şirket; 4691 Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kanunu'na uygun ve anonim şirket olarak kurulan, bölgenin yönetimi ve işletmesinden sorumlu şirkettir.

6 - Teknoloji Geliştirme Projeleri Kanunu kapsamında yapılacak olan denetimler nelerdir? Denetimler kimler tarafından yapılacaktır?

Bu kanun kapsamında iki ana denetim söz konusudur. Bunlardan ilki bölgedeki yönetici şirket ve girişimcilerin faaliyet ve uygulamalarının denetlenmesidir. Bu denetim Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Diğeri ise, gelir vergisinden istisna personelin fiilen çalışıp çalışmadığının denetlenmesidir. Bu denetim ise Yönetici Şirket tarafından yapılmaktadır.

7 - Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde kimler çalıştırılabilir?

Bölgede 6224 sayılı yabancı sermayeyi teşvik kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yabancı uyruklu yönetici ve vasıflı Ar-Ge personeli,

Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite personelinden bölgede yer alan faaliyetlerde araştırmacı personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulanlar çalıştırılabilir.

8 - Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite personelinden nasıl yararlanılabilir?

Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite personeli çalıştıkları kuruluşların izni ile sürekli veya yarı zamanlı olarak çalıştırılabilirler.

Yarı zamanlı görev alan öğretim üyesi, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi ve uzmanların bu hizmetleri karşılığı elde edecekleri gelirler, üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur.

Sürekli olarak istihdam edilecek personele kurumlarınca aylıksız izin verilir ve kadroları ile ilişkileri de devam eder.

Bunlardan 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'na tabi personelin burada geçirdikleri süreler için emeklilik hakları saklı kalır. (5434 sayılı kanunun 31 inci maddesinin ihlal edilmemesi kaydı ile)

9 - Öğretim elemanları geçici görevlendirme çalışmalarını bu bölgelerde yapabilirler mi?

Öğretim elemanları yurt içinde ve yurt dışında geçici görevlendirme esaslarına göre yapacakları çalışmaları Üniversite Yönetim Kurulunun izni ile bölgedeki kuruluşlarda yapabilirler.

10 - Bölgede çalışan personel ile ilgili ne gibi vergisel destekler vardır?

Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31.12.2013 tarihine kadar her türlü vergiden müstesnadır. Ar-Ge personeli dışında diğer personele yapılan ücret ve ödemeler bu istisna dışındadır.

Ar-Ge personelinin hem bölge içinde hem de bölge dışında çalışıyor olması durumunda istisna nasıl uygulanacaktır?

Ar-Ge personelinin sadece bölge içindeki çalışma süresine tekabül eden ücret kısmı vergiden istisnadır. Bölge dışında çalışılan süreye ait hak kazanılan ücret ve bölgede geliştirilen projenin pazarlanması amacı ile bölge dışında çalışılan sürelerin istisna kapsamına dahil edilmesi mümkün değildir.

12 - Personel ücretlerindeki istisnadan faydalananlar ile ilgili denetim kimler tarafından yapılacaktır?

Yönetici şirket, ücreti vergi istisnasından yararlanan kişilerin bölgede fiilen çalışıp çalışmadığını denetler. Bölgede fiilen çalışmayanlara istisna uygulandığının tespiti halinde ziyana uğratılan vergi ve buna ilişkin cezalardan yönetici şirket de ayrıca sorumlu olur.

13 - Yönetici şirketlere ve girişimcilere sağlanan vergisel destekler nelerdir?

Yönetici şirketlerin kanununun uygulaması kapsamında elde ettikleri kazançları ile bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu bölgedeki yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31.12.2013 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır. Ayrıca bölgede faaliyette bulunan girişimci firmaların kazançlarının kurum veya gelir vergisinden istisna bulunduğu süre içinde münhasıran bu bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri Katma Değer Vergisinden müstesnadır.

14 - Vergi istisnası girişimcilerin tüm faaliyetleri için tanınmış mıdır?

İstisna, sadece yazılım ve Ar-Ge 'ye dayalı üretim faaliyetlerinden elde edilen kazançlara tanınmıştır.

Ar-Ge: Bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek amacı ile yapılan düzenli çalışmalar.

Yazılım: Bir bilgisayar, iletişim cihazı veya bilgi teknolojilerine dayalı bir diğer cihazın çalışmasını ve kendisine verilen verilerle ilgili gereken işlemleri yapmasını sağlayan komutlar dizisinin veya programların ve bunların kod listesini, işletim ve kullanım kılavuzlarını da içeren belgelerin ve hizmetlerin tümü.

15 - Bölgede faaliyete geçilmeden önce başlatılmış projelerden sağlanan kazançlar istisna kapsamında mıdır ?

Mükelleflerin bölgede faaliyete geçmeden önce başlayıp, bölgede faaliyete geçtikten sonra devam ettirdikleri yazılım ve Ar-Ge'ye dayalı projelerden sağladıkları kazancın ancak, projenin bölgede gerçekleştirilen kısmına ilişkin kazanç kısmı istisnadan yararlanacaktır.

16 - İstisna tutarının tespiti hangi yöntemle yapılacaktır?

İstisna kapsamında olan projeler ile ilgili olarak elde edilen hasıllardan proje maliyetinin düşülmesi sonucu bulunacak kazancın tamamı istisna olacaktır. Kazancı istisna kapsamında olan projelerin zararlarla sonuçlanması halinde bu zararların diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlardan indirilmesi mümkün değildir.

17- İstisna kapsamında olan faaliyetlerle bu kapsama girmeyen faaliyetlerin bir arada yapılması durumunda müşterek genel giderler ve amortismanların dağıtımı nasıl olacaktır?

İstisna kapsamında olan ve olmayan faaliyetlerle ilgili olarak cari yılda oluşan maliyetlerin, birbirine oranı esas alınarak dağıtılması gerekmektedir.

İstisna kapsamına girmeyen üretim faaliyetlerinde müştereken kullanılan tesisat makine ve ulaştırma vasıtalarının amortismanlarının ise bunların her bir işte kullandıkları gün sayısına göre dağıtımının yapılması gerekmektedir.

18 - Muhasebe kayıtlarında nasıl bir sistem uygulamak gerekmektedir?

İstisnadan yararlanacak kazancın tespiti açısından mükelleflerin istisna kapsamına giren üretim faaliyetlerine ilişkin kazançlar ile istisna kapsamında değerlendirilmeyecek faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarının ayırımı yapabilecek şekilde ayrı hesaplarda kayıtlarını tutmaları gerekmektedir.

19 - İstisna kazançlarının dağıtımı halinde stopaj konusu nasıl değerlendirilmektedir?

Bölgede faaliyette bulunan kurumlar vergisi mükelleflerinin bu istisna kazançlarını dağıtmaları halinde Gelir Vergisi Kanununun 94/6-b maddesi gereğince gelir vergisi tevkifatı yapmaları gerekir.

20 - 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu uyarınca; bu bölgelerde faaliyette bulunan firmalar tarafından çalıştırılan AR-GE personeli ücretleri üzerinden vergi kesintisi yapılmamakta ve bu personel girişlerinin bölgenin bulunduğu il SSK Müdürlüğü'ne bildirilmesi gerekmektedir. Bu durumdan farklı olarak, bölgede bulunan ve Ar-Ge ve/veya yazılım projeleri kapsamında görev alan firma ortakları "Bağkur"a kayıtlı oluyorlar, firma ortakları bölgenin bulunduğu il sınırları içerisindeki "Bağkur Müdürlüğüne" mi kayıtlı olmalı ve ortakların ücretleri üzerinden vergi kesintisi yapılacak mı?

Bağkur anlamında bölge sınırlaması yoktur, Ar-Ge projeleri kapsamında görev alan firma ortakları istedikleri yerden Bağkur'lu olabilirler, bu bölgelerde bulunan şirket ortaklarının ücretleri de Gelir Vergisinden istisnadır. (Ar-Ge ve/veya yazılım personeli olmak şartıyla)

21 - Firmaların Ar-Ge personeli olarak çalıştıracakları personelleri yönetici şirkete yazılı olarak beyan etmeleri gerekir mi? Aylık firmalardan alınan onaylı Ar-Ge personeli listesi yeterli midir? Ar-Ge projelerinde görevli firma ortakları için de aynı personel listesi yönetici şirkete onaylatılacak mıdır ?

İlk girişte beyan ve evrak örnekleri (diploma, SSK işe giriş, varsa sözleşme, projedeki rolü izah yazısı gibi) her ay bildirim listesi yeterlidir. Ayrıca firma ortakları da aynı prosedüre tabidir.

22 - Firmaların 3065 Sayılı KDV Kanununun geçici 20. maddesinin 1. bendine göre, yaptıkları satışlarında fatura düzenlemesi nasıl olmalıdır? Firmaların AR-GE projelerinin tesliminde teslim yerinde eğitim vermeleri doğru mudur? Bu eğitimleri danışmanlık hizmeti olarak fatura ederek KDV istisnasından yararlanabilirler mi?

3065 sayılı kanunun geçici 20-1 maddesine göre "KDV istisnası uygulanmıştır" ibaresi düşülmelidir bizce. Eğitim yazılım sayılmadığından ve bölge dışında verildiği için bizce KDV istisnasından faydalanılamaz Ancak bu düzenleme ile ilgili detaylı bir tebliğ çıkması beklenmektedir.

23 - Firmaların bu bölgede projeleriyle ilgili kestikleri faturaları yönetici şirkete onaylatmaları gerekli midir?

Böyle bir zorunluluk olmadığı kanaatindeyiz. Firmalara faturalarını ilk kullandıkları zamanı, seri numaralarını ve tasdik bilgilerini edinin dosyalarına koymalarını tavsiye ediyoruz.

24 - 3065 Sayılı KDVK geçici 20. maddesine göre, Teknoloji Geliştirme Bölgelerindeki bazı yazılım faaliyetlerinin KDV'den istisna olduğunu belirtmiştik. Peki bu istisna KDV Kanunu ve uygulamaları açısından tam istisna mı, yoksa kısmi istisna mıdır?

İlgili istisna geçici 20. maddede sağıldığından ve KDV Kanununda tam istisnayı düzenleyen maddelerde geçici 20. maddeden bahsedilmediğinden bu istisna kısmi istisnadır.

25 - Bu istisnanın kısmi istisna olmasının sonuçları nelerdir?

Bu durumda KDV'siz satılan mal ve hizmetleri üretirken ve/veya elde ederken bu hizmetin veya teslimin bünyesine giren KDV indirelemeyecek (dolayısıyla iade alınmayacak) ve bu hizmetin maliyetine dahil olacaktır. Şöyle ki; hizmetin KDV'li girdi tutarları KDV kadar artacaktır. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde düşük seviyede (yaklaşık % 10-15) kar elde ederek satış yapmayı planlayan firmalar, finansal olarak çok zor durumlarda kalabileceklerdir. Ayrıca bu ayrıntının bir mevzuat bilgisi olabileceğini düşündüğümüzde, ilgili firmaların KDV vb beyanlarında bu hususa dikkat etmeleri gerektiğini, aksi takdirde ciddi hukuksal sorunlarla karşılaşabileceklerini önemle hatırlatmak isteriz.

26 - Teknoparklar dışında uygulanabilir Ar-Ge indirimi nedir?

5228 sayılı kanun ile getirilmiş olan Ar-Ge indirimi uygulaması 86 nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ile netlik kazanmıştır. Buna göre firmalar işletme bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları üzerinden hesaplanacak %40 Ar-Ge indirimi olarak vergi matrahından indirilebilecektir.

27 - Teknoparklarda Ar-Ge indirimi uygulaması nasıldır ?

4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunun'da yer alan istisnalardan yararlanılacak olması durumunda, istisna uygulanacak kazancın elde edilmesine yönelik yapılan harcamalar, yukarıdaki kısımda açıklanan %40 Ar-Ge indirimi kapsamında değerlendirilmeyecektir.

28- Teknoloji Serbest Bölgelerinde uygulanacak vergi avantajları nelerdir ?

Normal Serbest Bölgelere ek olarak: bu bölgede; (halihazırda Türkiye'de sadece TÜBİTAK MAM bünyesinde TEKSEB olarak Teknoloji Serbest Bölgesi mevcuttur) Ar-Ge faaliyetlerin den elde edilen gelir Gelir ve Kurumlar Vergisinden istisnadır. Ayrıca bu bölgede çalıştırılan Ar-Ge personeline ödenen ücretler Gelir Vergisi'nden istisnadır.

29 - Neden Erciyes Teknopark? Teknoparkda yer almak ne gibi avantajlar sağlıyor?

Teknopark'ta yer almanın başlıca yararları Yasal Teşvikler Kaliteli ve prestijli bir çalışma ortamı Üniversitenin imkan ve alt yapılarına kavuşma olanağı Nitelikli iş gücüne kolay erişim Yurtiçi Ve yurtdışı pazarlara açılmada erişim kapısı Teknoparkta yer alan diğer firmalarla işbirliği Teknoparkın sunduğu sosyal ve kültürel imkanlardan yararlanma

30 - Teknoparka katılacak şirketlere KOSGEB' in sunduğu kolaylıklar

Teknoparka katılacak şirketlere KOSGEB' in sunduğu kolaylıklar nelerdir? KOSGEB kendi desteklediği şirketlere Teknopark'da yer kiralamalarında destek vermektedir. İlgili destekler hakkında bilgi almak için tıklayınız. Ayrıca KOSGEB şirket kendi binasını inşa edecek olursa ilgili şirkete oldukça yüksek miktarlarda destek vermektedir. Destekler hakkında bilgi almak için tıklayınız.

31 - Teknopark'da firmalar kendi binalarını inşa edebilecekler midir?

Teknopark'da firmalar arazi kiralama yoluyla kendi binalarını inşa edebilirler. Bu kiralamada metrekaşe başına belli bir ücret alınacaktır. Ve yapılan sözleşme ile belirli bir süreliğine firma arazinin kullanım hakkına sahip olacaktır. Bina inşa edecek olan şirketler için belli standartlar getirilmiştir. Binanın projesi bölgenin kentsel tasarım projesine uygun olarak hazırlanacaktır. Ayrıca belli bir büyüklüğün altında arazi kiralaması olmayacaktır.

32 - Teknopark'da ki hazır yapılacak binaların bitirilmesi için belli bir şart getirilmiş midir?

Bu binalar en geç 14 ay içerisinde faaliyete geçecek şekilde planlanılmıştır.

33 - Teknopark'daki destek mekanizmaları hangi kurumlarca sağlanıyor?

Tübitak KOSGEB Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı A.B 6. Çerçeve Programları Risk Sermayesi Kuruluşları

34 - Teknoparkta sağlanan yasal kolaylıklar nelerdir?

2013 yılına kadar gelir ve kurumlar vergilerinden muafiyet 2013 yılına kadar personel maaşlarındaki her türlü vergiden muafiyet Yazılım geliştiren firmalar için burada üretilen yazılımlarda KDV siz satış

imkanı Burada faaliyet gösteren öğretim üyelerinin buradaki gelirleri döner sermayeden hariç tutulacaktır